

men naar de ikke have den Interesse for de kommunale Anliggender, at de ikke ville paadrage sig en saadan Udgift for at vinde Valgberettigelse og Valgbarhed, saa troer jeg heller ikke, Kommunen vinder Stort ved, at Loven giver dem disse Rettigheder. Fra en anden Side betragtet vil jeg indrømme, at der er Endeel i Provindskjøbstæderne, der ikke saaledes kunne vinde Valgberettigelse og Valgbarhed, fordi de ingen Eiendom have, men naar man saa igjen holder sig for Die, at Enhver, der har Berettigelse til Røring, derved er valgberettiget, saa maa jeg tilstaae, at jeg dog ikke troer, Mange blive udelukkede, og det forekommer mig saaledes, at denne Deel af Lovforslaget ikke i nogen særdeles Grad afhjælper nogen Trang. Hertil kommer, at det er et stort Spørgsmaal, om man i Kjøbstadcommunerne skal indføre denne Classedeling mellem dem, der skulle vælge alle, og dem, der skulle have en særlig Berettigelse til at vælge en vis Deel af Repræsentanterne. Det er vistnok tiltalende at give Formuen saaledes en Overvægt, men jeg troer dog ikke, det er af nogen sær Vigtighed, at det skeer, og det har i andre Henseender sine store Betænkeligheder. Formue har i Almindelighed af sig selv mange Maader at gøre sig gjældende paa, hvilket navnlig gjælder for den formuende Borger i Kjøbstæderne, og naar han fortjener at udøve nogen Indflydelse paa sine Medborgere, vil han ogsaa blive valgt til Medlem af Communalbestyrelsen. Idet man derimod saaledes giver de Formuende et særligt Fortrin, og ligesom udfælder dem i en særlig Klasse ligeoverfor de andre Borgere, vil man lægge Spiren til Mistillid, og man vil navnlig let bevirke, at de, der ere udelukkede fra denne Klasse, ville bestræbe sig for at bruge deres Valgret i en mere ensidig Retning, end ønskeligt er. Jeg troer derfor, det kan have sine store Betænkeligheder at gaae ind paa ogsaa at indføre et saadant System i Kjøbstæderne; jeg erkjender vel, at det er i Analogi med, hvad der er skeet i Valgloven for Landcommunerne, saavel for den større som for den mindre Landcommune, men fordi en Bestemmelse staaer i een Lov, er det dog ikke derfor sagt, at det er rigtigt at glennemføre den i flere. Hvad

der er en ganske særdeles Trang til i Kjøbstæderne, er at faae en Lov, som nærmere ordnede Ligningsmaaden eller gav de egentlige Ligningsfundamenter, hvorpaa Vidragene til de kommunale Udgifter skulde udredes, hvad den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Herz) har fremhævet i mere Detail. Jeg skal dog endnu i saa Henseende bemærke, at jeg vel troer, det vilde være rigtigt, om Lovgivningen vilde søge at omforme det nu bestaaende Forhold, men at jeg dog ikke troer, man fuldstændigt kan ordne det ved en almindelig Lov. Det indviklede Forhold, der i saa Henseende finder Sted, har gjerne sin historiske Oprindelse; det hidrører for en stor Deel fra den Fælleseiendom, som Overdrev og andre flige faste Eiendomme der har tilhørt Communerne som saadanne, og jeg troer derfor, man maa indrømme Kjøbstadcommunerne temmelig frit Spillerum i saa Henseende. Der maa sættes en Grænse for, hvorvidt og hvorledes enkelte Skattefundamenter kunne belægges med Deeltagelse i Skatteudgifterne, men indenfor disse almindelige Grænser troer jeg rigtigt nok, man maa lade hver enkelt Commune have Ret til at ordne dette Forhold efter dens eget Larm og efter dens Skik og Brug, ialtsald ved et Regulativ med Approbation af Ministeriet. Det vil imidlertid være meget vanskeligt at faae dette, saavel som yderligere Bestemmelser angaaende Communalbestyrelsernes Omraade og Myndighed, indordnet i det nu foreliggende Lovforslag, og ialtsald vilde det derved blive til et heelt Andet. Men uagtet jeg saaledes meget tvivler om, at der kan komme en nyttig Lov ud af dette Forslag, skal jeg dog stemme for dets Overgang til 2den Behandling, idet jeg antager, at der dog ialtsald kan blive Spørgsmaal om, at den første Deel, om Valgberettigelse og Valgbarhed, med nogen Omarbeidelse kan blive til et Lovforslag, der kan vinde Regjeringens Sanction. Man har da i saa Fald her forholdt sig paa samme Maade som ligeoverfor Landcommunerne, hvor man i den sidste Communallov har indskrænket sig til at ordne Valgberettigelses- og Valgbarhedsforholdene. Forinden jeg slutter, skal jeg kun endnu gøre en Bemærkning med Hensyn til,